

SARA BERGMARK ELFGREN

NORRA LATIN

ŠKOLA
SNŮ

YOUNG ADULT FANTASY

NORRA
LATIN

ŠKOLA
SNŮ

© Sara Bergmark Elfgren, 2017
by Agreement with Grand Agency.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Kateřina Látalová, 2019
Cover © Pär Åhlander, 2019
© DOBROVSKÝ s. r. o., 2019

ISBN 978-80-7642-607-8 (pdf)

SARA BERGMARK ELFGREN

NORRA
LATIN

ŠKOLA
SNŮ

„Jak víte, že jsme ze sna procitli?
Mně všechno připadá jen jako sen.“

Sen noci svatojánské,
William Shakespeare

Koncem devatenáctého století bylo v centru Stockholmu vybudováno pět velkých škol: Norra Latin, Södra Latin, Norra Real, Östra Real a Kungsholmens Gymnasium.

Pět majestátních kamenných budov, patřících do jiné doby, určených profesorům a lektorům, domácím úkolům z latiny a ranní modlitbě. Nyní jsou tyto krásné prostory zastaralé a pro současné počty studentů téměř nedostačující. Přesto chtějí lidé z celého Stockholmu do těchto škol chodit a prodírat se nahoru a dolů po notoricky známých kamenných schodištích. Na Norra Latin ne. Už ne.

Škola byla zavřena více než sto let poté, co byla v roce 1880 slavnostně otevřena za přítomnosti krále Oskara II. Ve čtvrti Norrmalm nebylo gymnázium potřeba. Od té doby byla budova zrenovována a přeměněna na konferenční centrum. Tam, kde dřív bývaly taneční, dnes u barových stolků postávají auditoři a usrkávají kávu. Ve staré učebně biologie zasedají ředitelé a manažeři.

Takto to vypadá ve skutečnosti.

Ve Stockholmu tohoto románu ale gymnázium Norra Latin nikdy nezrušili. Studenti zde dál běhají mezi sloupovými, vystupují v aule, jí zmrzlinu na trávnících před vchodem a hrají fotbal na velkém dvoře za školou.

Ve Stockholmu tohoto románu je Norra Latin jednou ze škol, na které je nejtěžší se dostat, a její umělecký obor s divadelním zaměřením má velmi dobrou reputaci.

Jinak je všechno ve Švédsku a jeho hlavním městě skoro stejné. Skoro.

„Položím ti teď několik otázek.“

Dřepí přede mnou policistka v uniformě a snaží se mě přimět, abych se na ni podívala. Tmavé oči, světle hnědá pleť, černé vlasy. Hlas má klidný a sebejistý, pevný. Mluví se mnou. Pokládá otázky. Nevím, co odpovídám, jestli vůbec odpovídám. Nepamatuju si, kdy mi přes ramena přehodila příkrývku. Udělala to vůbec ona?

Jak jsem se sem dostala?

Na fasádě Norra Latin se odráží blikající světlo majáčku a mně přijde, že to je jako v televizním seriálu. Ze vchodu vychází policisté, z kabiny sanitky vystupují záchranáři, členové ostrahy vyslaní bezpečnostní společností spolu mluví a postávají – všechno to jsou komparzisté. Jejich úkolem je být v pozadí a vypadat přirozeně a svoje instrukce plní naprosto přesně.

„Cleo?“

Já sedím tady na lavičce a mám malou roli. Jsem šestnáctiletá dívka. Oběť. Svědek. Objevím se jen v pár scénách. Policistka, která vyslovuje moje jméno, má určitě větší vedlejší roli a objeví se vícrát. Možná budou moct diváci v seriálu sledovat její rodinný život. Nejspíš v práci tráví až moc času, doma na ni čeká zklamaný partner a dvě děti, které už dávno spí, když se pozdě v noci plíží do jejich pokoje, aby jim posmutněle dala pusku na čelo.

„Cleo?“ opakuje. „Cleo, kdo to udělal?“

Někde tu jsou taky vyšetřující policisté. Hlavní postavy. Ti, kteří se snaží pochopit, co se stalo a proč. Hledám je pohledem, ale nevidím nikoho, kdo by na tu roli seděl. Nepřichází ke mně dlouhými kroky žádný prošedivělý policejní komisař středního věku s vlajícím kabátem. Není tu žádná geniální krásná vyšetřovatelka typu Carrie Mathisonové, které mentální porucha znesnadňuje spolupráci s kolegy.

Vlastně nemám vůbec ponětí o tom, jak tohle ve skutečnosti funguje.

„Cleo?“ ptá se mě znovu policistka ve vedlejší roli.

Teď sedí vedle mě na lavičce. Pach kovu. Mědi. Schovávám ruce pod příkrývku.

„Co se tam uvnitř vlastně stalo?“ ptá se. „Je zraněný ještě někdo další? Kdo ještě tam uvnitř byl?“

Na zemi je loňské listí, i když je teď jaro. Březen, brzo duben. Dny se prodlužují. Viděla jsem už sněženky a krokusy. Sněženky a krokusy. *Dny se prodlužují.*

„Tim,“ říkám a můj hlas je slabý jako šepot. „Byl tam Tim. Tim Helander.“

„O tom víme.“

Kamera se na chvíli zastaví na obličejí policistky. Její pohled je chápatý a starostlivý. Přece jenom možná má jednu z hlavních rolí.

„Je v pořádku?“ ptám se.

„To přesně nevím, ale je v dobrých rukou,“ odpoví. „Můžeš mi popsat, co se stalo?“

Popsat.

Z jejích úst to zní tak jednoduše.

Dřív jsem si myslela, že je všechno docela jednoduchý. Dřív jsem si myslela, že o světě, ostatních a sobě samotné něco vím.

Můžeš mi popsat, co se stalo?

Jak mám popsat, co se stalo, když nevím, co je pravda? Když si ani nejsem doopravdy jistá tím, co je skutečné?

Tolik věcí jsem brala jako samozřejmost.

Že kouzla neexistují.

Že přece jenom můžu Timovi důvěřovat.

Že vím, kdo jsem.

Že Tamar Lominadzová je nafoukaná mrcha. To jsem si myslela docela dlouho.

Ukázalo se, že jsem se ve všech bodech mýlila, a teď si nejsem jistá ani tím, jak se dýchá. Doopravdy mi přijde, jako bych zapoměla, jak se to dělá.

„Předtím jsi zmínila ještě jedno jméno,“ říká policistka. „Erling Jensen. Kdo to je? To on to udělal?“

Smích. Ten nelidský smích, na který nikdy nezapomenu. Dívám se na školu, majáček, který pulzuje jako tlukot srdce. Modrá je uklidňující. Mysli na modrou. Majáček. Modré světlo. Modrou. *Mysli na stromy.*

Mrznu, třu o sebe rukama, abych je zahřála. Na dlaně se mi lepí krev.

„Čí je to krev, Cleo?“

Nůž. Jak zlý to bylo? Vypadalo to zle.

„Ten Erling Jensen, byl taky v aule?“

„Neříkejte jeho jméno,“ zašeptám. Teď už se třesu, mrznu, kousám se do rtů tak, až začínají krvácet.

Hvězdy opouští nebe a tančí kolem nás. Tamar mě bere za ruku.

„Tamar...“, řeknu. „Tamar Lominadzová. Je tady?“

Policistka svraští čelo.

Vidím, jak se chystá odpovědět.

A já to nechci vědět, chci si zacpat uši, chci vykřiknout.

TAMAR

Chci, aby bylo jasno ohledně jedné věci:

V Östersundu jsem měla dobrý život.

Moje rodina mě měla ráda a já jsem měla ráda ji. Nebyla jsem sama. Nešikanovali mě. S kamarády jsme si říkali misfits, ale ve skutečnosti jsme zase tak strašně mimo nebyli. Jasně že jsme si zažili svoje, ale nebyli jsme jediní, kdo něco schytali.

Já a moji kamarádi jsme věděli, jaké to je, nedostat v den jedenáctých narozenin dopis z Bradavic. Věděli jsme, jaké to je, zamilovat se do kreslené postavy. Poznali jsme se, protože jsme měli rádi stejné věci, a pak jsme si oblíbili i jeden druhého. Drželi jsme spolu ve všech nesnázích a těžkých chvílích.

Měli mě za pošuka, ale byla jsem tak spokojená. Nepřestěhovala jsem se do Stockholmu, protože bych chtěla pryč. Přestěhovala jsem se, protože jsem milovala divadlo.

Všichni říkají: jdi za svými sny! A přesně to jsem udělala. To moje sny a moje rozhodnutí je následovat tohle všechno odstartovaly.

Alespoň si to myslím.

Možná je to ale tak, jak to říká moje nejlepší kamarádka Sam, a my nemáme žádnou svobodnou vůli. Vede nás jakési vnitřní naprogramování, které dokážeme ovládat stejně málo jako tlukot svého srdce nebo kručení v břiše, a všechno se rozhodlo ještě před tím, než si myslíme, že jsme to rozhodli my.

Možná existuje nějaká vyšší moc, která už předem všechno v našem životě určila.

Možná je všechno jen náhoda.

Možná je pravda to, co mi kdosi řekl. To, co je pro někoho náhoda nebo osud, jsou ve skutečnosti kouzla.

Tohle je to, co se stalo.

Kde začíná příběh?

Nemyslím vymyšlenou historku, ale něco, co se někomu doopravdy stalo. Jak člověk ví, co je ten spouštěč, ten moment, kdy se všechno dá do pohybu?

Policie se nikdy nedozví pravdu o tom, co se tu noc v březnu na Norra Latin stalo.

Kdybych to ale měla popsat, kdybych měla všechny události spojit do jednoho příběhu, tak bych začala takhle:

Je mi osm let a ležím za červeným gaučem v našem obýváku. Je večer a všechna světla jsou rosvícená, až na to stropní, protože ho mamka nemá ráda. Teď sedí na gauči a mluví s Margot Walleniusovou. Já ležím na břiše a hraju hru, ale nemůžu se soustředit, protože nedokážu jejich hlasy neposlouchat.

Margot byla v mém životě odjakživa. Není jako babička nebo jiní staří lidé, co znám. Margot se se mnou nemazlí, není vlezlá. Ptá se mě a pozorně poslouchá, co jí odpovídám. Někdy mě má na hlídání, a tak mi ukazuje černobílé filmy. Můj oblíbený se jmenuje Captain Blood a je o pirátovi. Když se na ty filmy díváme, Margot není nikdy zticha. Říká mi o hercích a režisérech, scénáristech a producentech. Ví všechno. Zbožňuju ji a zároveň se jí trochu bojím. Když vejde do místnosti, vzduch zelektrizuje.

Teď Margot s mamkou mluví o jedné hře, kterou bude Margot režirovat. *Médea*. Napsali ji před tisíci lety v Řecku a je o Médei, kterou zradí její muž Iáson, pro kterého všechno obětovala. Pomstí se mu tak, že zabije jejich společné syny. Podle mě je to hodně zvláštní pomsta, protože to přece byly i její děti. Máma asi zapomněla, že ležím za gaučem, protože nemá ráda, když poslouchám takové věci. Já ale přece chápu, že to je jen příběh, a v příbězích se hrozné věci *mají* stát, jako když Jeníčka a Mařenku vylákají jejich rodiče do lesa, aby je už nemuseli žít.

Margot s mámou mluví o *ztvárnění role* a dalších věcech, kterým nerozumím. To, čemu rozumím, je to, že máma bude hrát Médeu

a Jack Helander bude hrát Iásona, Médeina *asshole* manžela, jak moje máma říká. Máma a Jack se spolu znají už od doby, co spolu chodili do stejné třídy na gymnáziu. Hráli spolu už hodněkrát. Jack má syna, který se jmenuje Tim a je o rok starší než já, a když uslyším, že bude hrát Médeino a Iásonovo dítě, vybuchnu závistí.

Tim a já jsme oba vyrůstali na divadle a natáčeních, ale zatímco Tim už měl několik menších rolí, já jsem šanci zatím nikdy nedostala. Často na mamku dotírám, ale vždycky mě odmítne. Říká, že můžu počkat, než budu dost stará na to, abych věděla, „do čeho se ženu“. Jako kdybych to už nevěděla, po tom, co jsem ji celý svůj život pozorovala.

Zvednu se a máma sebou trhne. Doopravdy zapomněla, že jsem tu byla. Margot se na mě podívá tím svým pronikavým pohledem. Tváře mi rudnou.

„Chci hrát to druhé dítě,“ říkám a nahýbám se přes gauč k mámě. „Jestli je tam Jack se svým dítětem, měla bys tam ty být s tím svým taky.“

„Miláčku, mají to být dva kluci.“

Říká to jen, aby se z toho vyvlíkla, a já to vím.

„To nevádí,“ říkám a upřu na ni svůj pohled. „Ve Večeru tříkrálovém jsi hrála Violu, která předstírala, že je kluk. A Tim má stejně dlouhé vlasy jako já. Kluci totiž můžou mít i dlouhé vlasy.“

„Ale ta hra je tak hrozná!“ říká máma.

„Já *chci*,“ říkám já a otáčím se k Margot, protože vím, že režisér rozhoduje. „Prosím.“

„Co se mě týče, tak by to šlo,“ říká Margot. „Ale poslední slovo má tvoje máma.“

Celé tři dny do mamky hučím. Tentokrát to nehodlám vzdát. A přijde mi, že Margot mě podporuje, že je na mé straně.

„Ta hra je tak hrozná,“ říká máma třetí večer znovu.

Leží vedle mě na posteli a čte mi nahlas Harryho Pottera a Fénixův řád.

„Ale mami, já vím, že to je jenom jako,“ povzdychnu si. „Krom toho je dobrý, když tvoje skutečný dítě hraje tvoje dítě i ve hře. Můžeš to pro svou roli využít.“

Rozesměje se. Uvědomuju si pak, jak absurdně z mých úst tak dospělácká slova musela znít. Slova, která jsem ji a její kamarády slyšela říkat v různých situacích, vážně i z legrace.

„Víš, že se budete střídat s dvěma dalšími dětmi,“ říká máma. „Takže s námi nebudeš moct být na každém představení.“

Pevně ji obejmou. Souhlasila.

Je premiéra a máma a já čekáme v zákulisí. Její ruka leží na mé šíji. Tim stojí po její druhé straně. Poslouchám herce na jevišti. Slova padají jedno za druhým jako jasné kapky deště. Venku ve tmě je publikum. Skoro slyším, jak poslouchají. Soustředění, které se sprádá mezi herci a publikem, vytváří síť jemných nitek. Cítím, jak vibruje.

Brzo půjdu na jeviště společně s mámou a Timem. Jeho táta Jack tu taky někde je, ale teď zrovna ho nevidím.

Vzhlednu a podívám se na mámin obličej. Teď je to ještě moje máma s tlustou vrstvou divadelního líčení, ale na jevišti se z ní nějakým způsobem stává někdo cizí. Je to trochu nepříjemné, ale zároveň vzrušující. Včera na generálce jsem taky byla někdo jiný, když jsem bosky vyšla na jeviště. Naplňovala jsem se světlem a pak ho zase ztrácela. Byla jsem vidět.

Máma mhouří oči a mě zajímá, jestli si opakuje text. Každý večer ležela ve vaně a předříkávala. Já sama ve hře žádnou repliku nemám. V hlavě si ale vyprávím příběh o Médeiných a Iásonových dětech, které o svém strašlivém osudu nic neví. Já to vím, ale Médein syn neví, že hra končí tak, že nás naše vlastní matka zabije.

Máma nás s Timem postrčí k sobě. Moje studená ruka v jeho teplé. Tim zírá do prázdna. Kousky odloupenuté kůže ze rtu. Dlouhé, kaštanově hnědé vlasy má spletené do copů, stejně jako já.

Zajímalo by mě, jestli stejně jako já cítí, že to, co děláme, je magické. Zajímalo by mě, jestli cítí nitky, které nás táhnou k jevišti.

Po představení jsou všichni šťastní. Potlesk nikdy nekončí. Volají nás znova a znova. Herci si rozebírají květiny, které doteď stály v černých plastových kbelících.

Shromažďujeme se ve foyer umělců, abysme si připili na premiéru. Ještě pořád jsem bosá a tlustý koberec, který pokrývá celou místnost, mě pod mými chodidly příjemně hřeje. Venku za okny je tma a lidé, kteří jdou kolem, nemají vůbec tušení, že tady uvnitř existuje jiný svět. Jack zvedá mámu, několikrát se s ní točí dokola a všichni se smějí. Dokonce i Tim se trochu usmívá, když vzhledne

od své hry na mobilu. Je to, jako bychom byli jedna rodina, my všichni, kdo jsme na představení pracovali. Moje normální rodina je dost malá: máma, babička v Helsinkách a táta, kterého vídám jen občas. V divadle je ale větší rodina. Bublá to ve mně a cuká a říkám si, že dnes večer se nikdy neunavím.

Jack zvedá svou sklenku a ukazuje na jeden starý portrét na stěně. Je tam jeho dědeček, velký herec a režisér. Jack říká, že když se v profesi pokračuje z generace na generaci, je na tom něco zvláštního.

„Je to jako olympijská pochodeň,“ řekne a dívá se při tom na Tima, který znovu vzhledne od mobilu a střetne se s jeho pohledem s takovou vážností, až mě to překvapuje.

Margot přichází a potřásá mi rukou.

„Gratuluju ti k tvé první premiéře,“ řekne.

„Děkuju.“

Usměje se na mě a já chci vyjádřit, co cítím. To, že divadlo je zároveň bezpečné i začarované. Pochopím ale, že už to ví.

„Chci se stát herečkou,“ řeknu.

„To už jsi, Cleo,“ řekne Margot.

Zní pyšně a posmutněle zároveň. Nebo si to možná jenom tak pamatuju.

* * *

Je mi jedenáct a Tim a já sedíme každý na jednom konci červeného gauče, který stával v obýváku. Teď je v mém pokoji. Za zavřenými dveřmi je slyšet hudba a hlučné hlasy a smích dospělých. Dovnitř se dostává lehký závan cigaretového kouře. Nakonec na máminých večírcích vždycky někdo vevnitř kouří.

V pokoji je zhasnuto. Na stolku je můj počítač, obrazovka ukazuje ženu, která leží na posteli. Její tělo se svíjí v bolestivých křečích a ona křičí jako divoké zvíře. Dva muži ji pevně drží. Tim se pořád chce dívat na horory. Já chci i nechci. V noci pak ležím, nemůžu usnout a ty scény mě straší. Přesto si nemůžu pomoci a dívám se taky. Strach mi rozechvívá celé tělo. Je to jako jet na horské dráze. Když se dívám s Gabi, Angelicou a ostatními kamarádkami, vždycky křičíme a schováváme se jedna za druhou. Křičíme a smějeme

se spolu až do chvíle, kdy už nevíme, co je křik ze smíchu a co křik z hrůzy.

Kdybych křičela, Tim by si myslel, že jsem směšná. Když se dívá na vymítání ďábla, jeho obličej je stejně uvolněný jako když jsme se jako malí dívali na *Shreka*. Snažím se udržet svůj obličej stejně kamenný. Někdy po mně po děsivé nebo nějaké zvlášť nepřijemné scéně pokukuje. Je to jako test. Chci v něm uspět.

„Hele...“ řekne.

Jeho pohled je upřený na obrazovku, kde si žena škrábe do krve svůj vlastní obličej.

„Jo?“ odpovím.

Obrátí se ke mně. Opěradlo gauče zarazí jeho dlouhé vlasy a ty se za jeho hlavou rozprostřou jako vějíř. Hodně lidí si ho plete s holkou, ale nikdo si ho nikdy nedobírá. Nejen proto, že má vždycky ty nejnovější mobily a hry. Nejen proto, že jeho otec začal mít role v mezinárodních velkofilmech a televizních seriálech. Tim kolem sebe šíří pocit, že to, co dělá, je správné, bez ohledu na to, co to je. Ti, kteří se s ním setkají, mu chtějí imponovat, dokonce i někteří dospělí. Na své škole je nejoblíbenější kluk, to mi řekla jedna holka v tanečních. A projde mu všechno.

„Slyšela jsi o Norra Latin?“ řekne.

Vidím tu světlou kamennou budovu před sebou. Z Tegnérlundenu, kde bydlíme, je to k ní jen krátká procházka. Máma na ni často ukazuje a říká, že tam chodila na gymnázium, jako kdybych to od chvíle, kdy mi to řekla naposledy, stihla zapomenout. „Timův táta a já jsme chodili do stejné třídy,“ často říká a přitom se pousměje. „Bože, jak jsme tehdy byli mladí.“ Mně se studenti gymnázia, kteří procházejí kolem naší čtvrti, zdají už skoro dospělí. Nemůžu se dočkat, až budu jednou z nich. Rozhodla jsem se už, že se na Norra Latin přihlásím na divadelní obor.

„Jo, vždyť moje máma chodila do stejné třídy jako tvůj táta,“ řeknu.

„Řekla ti o škole někdy něco?“ zeptá se Tim.

„Něco jako že tam chodila ráda.“

„Nic víc?“

Intenzivně se na mě zadívá. Přála bych si mít něco, s čím bych mohla přijít.

„Ani ne, myslím, že nic zvláštního...“

Tim stiskne rty. Pokukuje po obrazovce. Muži drží ženu na posteli, zatímco jeden z nich odříkává latinské verše z nějaké knihy. Někáká paní stojí vedle a brečí, tiskne si k hrudi krucifix.

„Proč?“

„Táta mi řekl o jedné věci.“

Znovu se na mě podívá. Zkoumavě. Jako kdyby se snažil odhadnout, jestli si to zasloužím. Snažím se vypadat, jako že jo. Zaujatě, ale zase ne moc.

„Je to něco hrozně nechutného, doopravdy to chceš slyšet?“ řekne.

„Jasně,“ odpovím jakoby otupěle, přitáhnu si nohy a obrátím kolena k zádům gauče.

„Tak jo.“

Pomalou přikývne, jako kdyby doopravdy vstřebával celou tu věc, psychicky se připravoval. Jeho táta často dělá něco podobného. Zajímalo by mě, jestli si to Tim uvědomuje.

„Dřív na Norra Latin chodili jenom kluci,“ začne. „A během druhý světový se tam stala jedna věc. Byl tam jeden učitel, takovej, co rád trápil ostatní. Mlátil studenty rákoskou, kdykoliv měl příležitost. Nebylo to totiž tehdy zakázaný. Jednou ale zašel až moc daleko. Umlátil k smrti studenta, starýho asi jako ty. Nikdo neví, co udělal s mrtvolou, ale lidi pak na škole viděli ducha. Malýho kluka s černýma očima, měl velký strupy a modřiny po obličejí a ramenech. Ptal se, jestli je na něho pan profesor ještě pořád naštvanej.“

Zajímalo by mě, jestli to byl doopravdy Timův táta, kdo mu řekl všechny tyhle detaily, nebo si je Tim vymyslel. Vymýšlí si hodně, vždycky to dělá. Nelže ale proto, aby pak mohl vykřiknout: „Haha, dostal jsem tě!“ Spíš to je, jako kdyby pro něj rozdíl mezi pravdou a lží nebyl tak důležitý. Tvoří si vlastní skutečnost a je skoro nemožné se do ní nenechat vtáhnout. I když si myslím, že Tim lže, tak mi z jeho slov běhá mráz po zádech.

„Ten zavražděnej kluk měl ještě staršího bratra, kterej na gymnázium taky chodil. Jmenoval se Erling Jensen. A věděl, co ten učitel jeho bratrovi udělal. Ale policie mu nevěřila, protože jeho rodina neměla tolik peněz a tak. Rozhodl se pomstít.“

Bytem zazní vysoký, hurónský smích. Jack. Timův táta. Vidím, jak Tim zkameněl, jak se jeho pohled přemísťuje ke dveřím za mnou.

„Co teda udělal?“ řeknu. „Jak se pomstil?“

Tim se na mě znovu podívá. Je zpátky v příběhu.

„Na škole se mělo zinscenovat představení. *Sen noci svatojánské*, od Shakespeara. Erling byl hodně dobrej herec, tak dostal velkou roli. Hrál se v aule pro všechny studenty a učitele. Venku byla bouřka. Děšť bubnoval a vítr vřískal. Něco bylo ve vzduchu. Něco zlého.“

Zní to jako jedna strašidelná historka, kterou jsem slyšela už několikrát. Tim ale dává slovům význam. Doopravdy věří tomu, co vypráví. Modré světlo od počítače nasvětluje jeho obličej. Uvědomím si, jak velká je v pokoji tma.

„Erling měl být v poslední scéně,“ říká Tim. „Když přišel, měl na sobě masku, kterou předtím neměl. Červenou masku.“

Světlo z obrazovky se ztlumuje, začínají jet titulky. Hraje křehká, strašidelná melodie.

„Publikum nevědělo, že maska ve hře být neměla, a ostatní herci si asi mysleli, že to je nějaký Erlingův vtípek. Nemohli uprostřed scény přestat hrát, a tak pokračovali.“

Tim se na mě upřeně dívá.

„Erling měl poslední repliku, poslední monolog. Ale když skončil, nikdo netleskal. Lidi jen seděli. A Erling v červené masce stál na scéně sám. Bylo hrobové ticho. Oči masky byly černé jako uhlí. Dávaly se na publikum.“

Na rukou mám husí kůži. Vidím to před sebou jasně. Mladý kluk sám na scéně. Groteskní, červená maska.

„Zničehonic Erling ukázal na učitele a řekl: ‚Vím, co jste udělal. Oko za oko, zub za zub.‘ V ten moment se učitel zvedl, jako kdyby byl náměsíčněj.“

Znova ten hurónský smích. Tim ale vypadá, že neslyší. Ztiší hlas, když pokračuje.

„Nejdřív se tělo učitele začalo cukat. Jako kdyby měl křeče, jako ta ve filmu, když byla posedlá. A pak se začal třást. Jeho zuby klapaly tak, až se to ozývalo v celé aule. Z koutků úst mu tekla krev. Ukousl si svůj vlastní jazyk, rozkousal ho. A pak mu krev začala téct z nosu, uší, očí...“

„To nikdo nic neudělal?“ přerušuju ho, protože nechci slyšet víc.

„Šlo to rychle,“ říká Tim. „Nikdo nechápal, co se dělo. A najednou se učitel sesunul. Hlavou spadl na kamennou podlahu, roztránila se mu lebka a mozek vystříknul ven. Tělo se chvíli třásl, ale pak znehybnělo. Krev mu dál tekla, ale už byl mrtvej.“

Obrazovka přešla do spánku. Jediné světlo jde z pouličních lamp za okny, které v pokoji vrhají dlouhé stíny.

„Co se stalo pak?“ řeknu a můj hlas není o moc víc než šepot.

„Nastal chaos. Všichni utíkali pryč z auly, přijela sanitka, policie... Ale učitel už byl mrtvej, že jo. A Erling zmizel.“

„Zmizel?“

Tim přikývne. Chci rozsvítit lampu, ale neodvažuju se pohnout.

„Naposledy ho viděli, když stál na jevišti. Nikdo ho neviděl jít z něj pryč – nikdo z ostatních herců, nikdo z publika. Byl prostě... pryč.“

Přitáhnu si kolena k bradě a rukama obejmou nohy. Chci mámu. Určitě stojí v obýváku obklopená houfem obdivovatelů, vypráví nějaký příběh svým hřejivým hlasem, který bych mohla poslouchat hodiny. Zpěvává finská švédština, o které spousta lidí říká, že zní „tak příjemně“, nebo „jako mumínek“, i když se jich na jejich názor nikdo neptal.

„Nikdo nedokázal vysvětlit, proč učitel zemřel,“ pokračuje Tim. „Ostatní studenti mluvili o Erlingovu mladším bratrovi a o tom, jak Erling říkal, že se pomstí. Policie ale nenašla žádný důkaz. Šířila se jen spousta divnejch zvěstí.“

„Co to bylo za zvěsti?“

„Že v té masce byl nějaký démon. Že ten démon zabil učitele místo Erlinga, a pak ho přiměl, aby spáchal sebevraždu.“

Tim sklopí pohled, prstem přejeđe po červeném polštáři, co je na gauči.

„Lidi ho na Norra Latin viděli. Černá postava s rudou maskou. Jeden školník ho zahlídl a zešílel. A holka, co chodila s našima do třídy... Víš, co napsala v dopise na rozloučenou?“

Timův prst se zastaví. Vzhledne a podívá se na mě.

„*Nejsem jeho poslední obět.*“

Jeho oči jsou jako dva tmavé body v šeru. Nepoznávám ho. Projede mnou záchvěv chladu, jako když se člověk potápí a dosáhne vrstvy vody, kterou už slunce neohřálo.

Blíží se kroky a hned nato se otevřou dveře. Ohlédnu se. Ve dveřích stojí roztomilá dívka, které je asi dvacet pět. Jackova nejnovější přítelkyně. Nevím, jak se jmenuje, vím jen, že to není ta stejná dívka, jako když jsme se s Timem viděli naposledy.

„Ale no tak,“ řekne a usměje se způsobem, co má vypadat uvolněně. „Sedíte tady po tmě?“

Zašátrá po vypínači a rozsvítí lustr. Světlo mě přinutí chvíli mrkat.

„Máš krásný pokoj, Claro,“ řekne a chvíli se z povinnosti rozhlíží kolem sebe.

„Jsem Clea,“ řeknu.

„Promiň, Cleo. Krásné jméno.“

„Díky.“

Tim sedí potichu a pozoruje svoje nohy.

„Tvůj táta chce, abys šel domů,“ řekne Jackova přítelkyně Timovi. „Už je skoro jedna.“

Je mi jen jedenáct, ale pochopím, že lže. Jack se nikdy nestará o to, jak moc je pozdě.

„Táta půjde taky?“ zeptá se Tim klidně.

Je to, jako kdyby ji chtěl přinutit, aby to řekla nahlas, i když odpověď už ví.

„Ne,“ řekne dívka a zase se usměje svým falešně uvolněným způsobem. „Ještě chvíli zůstane. Myslel, že bysme ty a já mohli jít napřed. Jsem strašně unavená a zítra se musím učit na zkoušku.“

Je to jedna z těch, co se o Tima zajímají? Z těch, co nechtějí být jen přítelkyní brilantního, zničeného a nebezpečného Jacka Helandera, ale taky zodpovědnou náhradní mámou chudáčka Tima Helandera? Nebo se jen nedokáže dívat, jak Jack na večírku flirtuje s jinými? Byl najednou agresivní a někoho seřval nebo mu hrozil, že ho zbije?

O Timovi a jeho životě nevím všechno, ale vím toho dost. Slyšela jsem máminy tlumené rozhovory s jejími kamarády, četla jsem pomluvy, pozorovala jsem a došla k vlastním závěrům.

„Tak to bysme teda radši měli jít, když si to táta myslí,“ řekne Tim a z chladu v jeho hlase zadržím dech.

Takový cynismus by u dvanáctiletého kluka být neměl. V něm ale je, a když se zvedá z gauče a odhrnuje si vlasy z čela, celého ho naplňuje.

„Zavolám taxi,“ řekne dívka a vypadá to, že se jí ulevilo. „Ahoj, Cleo!“

„Ahoj,“ odpovídám.

Nechá dveře otevřené dokořán. Vidím, jak se jedna scénáristka potácí ven z toalety, a doufám, že si mě s Timem nevšimne. Je to taková ta otravná ženská, co neustále o něčem mluví, jakmile se na večírku opije. A ta se opíjí pořád.

„Musím jít,“ řekne Tim a už je na cestě ke dveřím.

„Počkej,“ řeknu a vyskočím z gauče. „Je to pravda? Tamto, co jsi říkal?“

„Co myslíš ty?“

„Jo,“ řeknu a přikývnu.

Ne protože bych si byla jistá tím, co si myslím, ale protože mu chci něco dát. A Tim se usměje. Je to jeden z jeho vzácných úsměvů, pro které je člověk připravený udělat hodně, aby si je zasloužil. Najednou se dotkne mé ruky. Podívám se do jeho hnědých očí.

„Máš tak studené ruce,“ řekne, konečky jeho prstů proti těm mým.

„Možná, že ty tvoje jsou spíš moc teplé.“

Zasměje se.

„Zatím ahoj,“ řekne a odejde.

Zavírám za ním dveře. Zamknu. Nechce se mi čistit si zuby, protože to bych musela jít ven mezi máminy přátele, co mě budou objímat a ptát se, jak to jde ve škole a do jaké třídy že teď chodím.

Když usínám, lampu mám rozsvícenou. Noční můry to ale nezažene.

Den nato máma uklízí a režisér, který u nás přespal, smaží palačinky. Když zapínám myčku, nerozjede se. Máma se úplně složí a rozbřečí se. Potom mě prosí, abych jí to prominula, a jdeme jíst.

„To ten zatracený stres,“ řekne. „Musím se naučit říkat ne.“

Nechci jí říkat o svých nočních můrách, nechci ji ještě víc rozrušovat. Má teď tolik práce.

Některé večery mám hlídání, jindy jdu s mamkou do národního a čekám v zákulisí malé scény. Ležím na pohovce v odpočinkové místnosti a čtu si nebo hraju hru. Na stěnách visí fotky hereckých souborů z různých představení. Jsou pořízené před premiérou

a stojí na nich *Palce!*. Palce jako v *držíme palce*. Poznávám spoustu obličejů. Je tam máma. Margot. Jack.

Přála bych si mít odvahu napsat Timovi a znovu se zeptat, jestli to, o čem mi vyprávěl, je pravda. Přála bych si, aby mi odpověděl, že si všechno jenom vymyslel. Protože od toho večera se neodvážuju spát. Norra Latin je tak blízko místa, kde bydlíme. Co když odtamtud to zlo může uniknout? Co když jsem to sem přivolala tím, že jsem řekla, že Timově historce věřím? Co když se probudím a uvidím červenou masku, jak se vznáší v tmavém koutu naproti mé posteli? Erlingův malý bratr se strupy v obličejí. Učitel, kterému z očí teče krev.

Jedno pondělí večer, kdy máma, jako obvykle, nemusí do divadla, spolu po večeri myjeme nádobí. Říká, že vypadám unaveně. Nakonec ze mě všechno dostane.

„Ježíšikriste,“ řekne.

Opláchne skleničku a položí ji do odkapávače. Když ji zvedám a suším utěrkou, je pod mými prsty teplá.

„Vždyť to už je několik týdnů, to jsi na to myslela tak dlouho?“ pokračuje.

Pokrčím rameny.

„A já si ničeho nevšimla,“ řekne máma a přidá víc prostředku na nádobí s citronovou vůní, doplní vodu. „Ježíšikriste.“

„To je v pohodě,“ řeknu a soustředím se na to, abych ze sklenice setřela jednu kapku. „Že Jackovi nic neřekneš?“

„Proč to chceš vědět?“

„Nechci, aby se naštvál na Tima.“

Máma se na mě podívá s kartáčem na nádobí v ruce.

„Co?“ řeknu.

„Nic. Já jen... je hezké, že se o Tima staráš. A Jackovi nic neřeknu.“

Ponoří talíř do zpěněné vody a hranou kartáče oškrábe zbytky zaschlé rajčatové omáčky.

„Tak Jack mu vypráví takové hrozné věci...,“ řekne a talíř opláchne. „Vždycky se bohužel nedá věřit tomu, co dospělí říkají, Cleo.“

Vzdechnu. Jako kdyby to byla nějaká novinka.

„Tim určitě taky trochu přeháněl,“ řeknu a utírám talíř, který mi podává. Odškrabávám nehtem poslední kousek rajčatové omáčky.

„Jo, někdo určitě přeháněl.“ Ponoří do vody příbory. „Ve verzi, jakou jsem slyšela já, umřel učitel na infarkt. A to s tím, že Erling měl mít zavražděného mladšího bratra, to je úplně nové.“

Ztuhnu.

„Takže... všechno ostatní je pravda?“

„Ne, ne.“ Zápěstím si z čela odhrne pramen vlasů. „Je to legenda. Když jsme na Norra Latin začínali, mně a Jackovi o tom řekli nějakí starší studenti.“ Zasměje se. „Jack se téhle historiky doopravdy chytnul. Rád strašil lidi. Ve druháku jsme organizovali večírek pro prváky divadelního oboru...“

Ztichne a kartáčuje dno kastrolu kolem dokola.

„No?“ řeknu.

„Necháme si to, až budeš větší.“

„Proč? *Opili* jste se nebo co?“ řeknu škodolibě.

„Utři teď tadyten,“ řekne máma, opláchne kastrol a podá mi ho.

„Jaký byl Jack, když jste chodili do školy?“

„Mladší. A... naivnější.“

„Co znamená naivní?“

„Nevinný,“ řekne a usměje se. „Jednu dobu do mě byl hodně zamilovaný.“

„Co?“ řeknu. „Chodili jste spolu?“

„Ne, nechodili. Neměla jsem zájem.“

Trochu jí zrudnou tváře. Pokaždé to je stejně fascinující, slyšet ji mluvit o svém životě přede mnou, o době, kdy jsem ještě neexistovala.

„Je pravda, že někdo ve vaší třídě se zabil?“ zeptám se.

„Ne,“ řekne máma. „A Cleo, jestli Erling Jensen doopravdy existoval, tak to byl jenom obyčejný kluk a na Norra Latin určitě nestraší.“

Během následujících let myslím na Timovu historku čím dál tím míň, a když začínám chodit na Norra Latin, tak už jsem na ni skoro zapomněla.

Nemám vůbec tušení o tom, že ta historka změní můj život. Že jednoho březnového večera budu sedět na lavičce před Norra Latin, že mě jméno Erling Jensen přinutí kousat se do rtů tak silně, až začnou krváčet.

Chuť krve v ústech.
Ale u toho ještě nejsme.

* * *

Je mi patnáct a je můj první den na gymnáziu. První den mého nového života. Ještě před chvílí jsem na škole byla nejstarší, teď budu nejmladší. Když ale Gabi a já procházíme Norra Latin, cítím se dospělejší než kdy dřív.

Je nezvykle chladný srpnový den. Prší. Naše boty zanechávají na kamenné podlaze mokré stopy. Když jsem sem přišla poprvé, překvapilo mě, že vnitřek školy byl jakoby „dutý“. Velký obdélníkový vnitřní dvůr, se dvěma schodišti uprostřed. Dvě střešní okna, jedno na každé straně schodiště. Jižní a severní prosklené atrium, jižní a severní schodiště. Nejsou tu žádné chodby, pomyslné koridory vymezuje sloupová po obvodu obou atrií.

Jdeme po jižním schodišti, stoupáme o dvě patra k tomu, čemu se říká „polička umělců“, kde se vyučuje divadlo a hudba. Gabi mluví o svém novém tetování a o tom, jak si její tělo myslí, že tetování jsou infekce, proti kterým musí bojovat. Mluví o buňkách, co pojídají barvu. Úplně ji neposlouchám, ale nevadí to. Právě teď mluví jen proto, aby mluvila. To, na co se soustředíme, je něco úplně jiného.

Docházka se dnes kontroluje jen u prváků a všichni se snaží vypadat, že jsou tu jako doma. Všichni se dívají, hledají, sní. A nás s Gabi nepřehlédnou, v našich letních šatech, s našimi dlouhými rozpuštěnými vlasy, mými tmavými a jejími tmavě měděnými. Je slyšet náš smích, naše sebevědomé hlasy. Děláme, že si pohledů nevšímáme, i když nás ženou dopředu.

Ani Gabi, ani já neřekneme to, co si obě myslíme: „Tak jsme to daly! Dostaly jsme se obě, přesně jak jsme to plánovaly.“ Říct to by znamenalo připustit, že jsme někdy pochybovaly. „Jasně že se dostanem,“ řekly jsme si, už když jsme v březnu dělaly přijímačky. „Samozřejmě že se dostanem. Co by jako bez nás dělali?“ říkaly jsme ironicky a zároveň ne, jako zaklínadlo, jako požadavek vůči vesmíru: Dej nám, co si zasloužíme! Nafoukanost nám stoupla do hlavy, stejně jako teď, když jdeme ve stejném rytmu a prsty máme volně propletené.

Víme, že si celý život budeme konkurovat, bojovat o stejné role, ale slíbily jsme si, že nikdy nedovolíme, aby nám to stálo v cestě. Slíbily jsme si, že když jedna z nás umře, ta druhá spálí její deníky. Slíbily jsme si, že se nikdy nebudeme hádat. Že si podmaníme svět. A toto je krok číslo jedna.

Vysoké dvře divadelního sálu, kde jsme dělaly přijímačky, jsou otevřené dokořán. Když jsem tu byla naposledy, byly závěsy zatažené, teď ale vidím nebe, koruny stromů a poslední poschodí okolních domů. Děšť bubnuje na okna. Černé linoleum na zemi. Místo, kde je jeviště, rámuje černá opona. Na jevišti nikdo není, všichni sedí ve stupňovitém hledišti, vypadají jako opice v zoo.

Gabi mi stiskne ruku. Signál. *Koukej.*

Na lavičce, která je nejvýš, sedí Angelica Möllerová a tluče něco do svého mobilu. Blondaté vlasy vyčesané do nedbalého drdolu. Když mě s Gabi uvidí, falešně se usměje a my její úsměv stejně falešně opětuje.

„Co se stalo s gymplem Södra?“ zašeptá Gabi.

Když jsme vycházely z devítky na Základní škole Adolfa Fredrika jen několik čtvrtí odsud, Angelica nám řekla, že se přihlásila na divadelní program na Södra i Nörra Latin, ale že určitě hodlá vsadit na Södra. Řekla to demonstrativně, protože věděla, že Gabi a já jsme chtěly jít sem.

„Asi se nedostala,“ řeknu potichu a sundávám si boty.

„Tím hůř pro nás,“ řekne Gabi.

Angelica chodila s Gabi a se mnou do třídy od čtyřky až po devítku a na vyšším stupni jsme spolu zpívaly v dívčím sboru. Všechny tři jsme byly kamarádky několik let. Angelica byla vždycky trochu vychytralá. Až v osmičce jsme ale poprvé začaly chápat, kolik o nás rozšířila pomluv a kolik vyzradila tajemství. Tajemství, jako že můj táta se odstěhoval do Itálie pár měsíců před tím, než jsem se narodila, a na dva roky tak úplně zmizel. Pomluv, jako že Gabi měla na výletě gruppensex se dvěma klukama. A teď s ní budem muset vydržet ještě tři roky.

„Aron!“ zavolá Gabi a černovlasý kluk odloží svůj mobil, zvedne se, přijde a obě nás obejmje.

Aron Nilsson Rossi. Na vyšším stupni jsme se vídali na večířkách. Zná Tima. Tima, kterého jsem během posledního roku skoro

neviděla, ale tím víc jsem o něm slyšela. Tima, který skoro nikdy nepostuje žádné fotky, ale nechává za sebou stopu z drbů. Před rokem začal na gymnáziu Östra Real, ale ukončil to a od té doby jsem slyšela všechno možné. Lidi říkali, že byl v L.A., New Yorku, Londýně, Berlíně, Thajsku. Že byl ve Stockholmu, ale držel se v ústraní. Že se pohádal se svým agentem. Mluvilo se o nikdy nekončících večírcích, hromadě holek a o odvykačce.

Zajímalo by mě, co je pravda. Zajímalo by mě, kde teď je. Chci se zeptat Arona, ale s Gabi teď probírají večírek, na kterém jsem nebyla, tak se místo toho koukám na třídu. Tři kluci včetně Arona, deset holek včetně mě a Gabi. Poznávám Royu, která se mnou chodila do tanečních. Zamáváme na sebe. Ostatní jsou pro mě cizí.

Holka s rovnými černými vlasy po ramena sedí nejdál, na první lavičce, shrbená nad svým mobilem. Vzhledne a na vteřinu se naše pohledy střetnou. Tváří se dost lhostejně. Vadí mi, když si někdo sedá takhle na kraj a tak jasně se od ostatních distancuje. Co se tím snaží ukázat?

Někdo kolem mě položí paži.

Tim.

„Čau,“ řekne a usměje se.

Nezmůžu se ani na slovo.

„Sakra, chlape!“ vykřikne Aron a vrhne se na něho, takže v nepříjemném objetí skončíme všichni tři.

Tim ho odstrčí, směje se.

„Co?“ řekne Gabi. „Ty tady začínáš?“

„Někdo si to rozmyslel, tak mě vzali.“

„Ty seš fakt...“ řekne Aron a zašklebí se, otočí se ke mně a ke Gabi. „Včera jsem s ním byl, ale nic neřekl. Ani slovo. To je hodně podlý.“

Ostatní ve třídě se snaží předstírat, že neposlouchají, že na nás potají nekoukají. Jsem zvyklá na to, že se to stává, když stůl vedle mě v jídelně nebo kavárně ztichne a zničehonic je to jako kdybych stála před publikem. Občas si to dokonce dokážu i užít.

Ale ta černovlasá holka nekouká potají. Dívá se na mě přímo a vypadá teď skoro našťavaně.

Co má za problém? pomyslím si.

Podezřelá, trucující holka v rohu.

To byl můj první dojem z Tamar Lominadzové.

Bylo mi deset, když jsem Cleu Borglundovou uviděla poprvé.

Ve vánočním seriálu hrála jednu z hlavních rolí a její jméno bylo v úvodních titulcích napsané třpytivými písmeny. Měla dlouhé tmavé vlasy a velké hnědé oči. Skoro nereálně roztomilá, jako kdyby vyšla přímo z továrny na panenky. Když jsem o ní hledala nějaké informace, zjistila jsem, že jsme se narodily ve stejný den.

To bylo nejspíš to, co způsobilo, že jsem se na Cleu upnula. Byly jsme časodvojčata. Prožily jsme přesně stejně dnů, přesně stejně nocí. Jen jsme vypadaly úplně jinak.

Clea žila ve Stockholmu a byla jediným dítětem slavné herečky Evy Borglundové a známého spisovatele Una Ericssona. Taková ta rodina, kde každý má svou stránku na Wikipedii.

Já jsem žila 500 kilometrů od Stockholmu a byla dcerou vychovatelky ve školce, Maji Olssonové, a anesteziologického zdravotního bratra Davita Lominadze. Starší sestrou Nately Lominadzové, kterou jsem nutila, aby mě natáčela, když jsem předváděla scény ze svých oblíbených filmů. Zatímco moje videa neměla žádná shlédnutí, až jsem je nakonec se studem smazala, Clea chodila po červeném koberci na premiéry filmů, kde její hlas a hlas její mámy měly svou váhu.

Zatímco jsem si představovala, jak se stanu herečkou, Clea herečkou byla. Zatímco já jsem snila a snila, v Cleině životě se věci děly a děly. Vždyť bylo jasné, proč dostala tyhle svoje první role – protože její máma byla známá herečka. Jasně že Clea měla talent, ale je přece spousta těch, co ho mají, a šanci nikdy nedostanou. Pokud vezmeme jen zcela náhodný příklad, tak třeba Tamar Lominadzová z Östersundu.

Zatímco jsem ve čtrnácti seděla a aktualizovala svůj profil na castingových stránkách a hledala práci v reklamě, kterou jsem nikdy nedostala, Clea se znova a znova objevovala ve spoustě filmů a seriálů. Hned, jak jsem ji uviděla, připomnělo mi to všechno, co ona měla, a všechno, co já ne, a přesto jsem se nemohla nedívat. Nemohla jsem si pomoci, všude jsem ji sledovala. Když o ní někdo

napsal něco hrozného nebo když film, ve kterém hrála, neuspěl, cítila jsem příjemnou zlomyslnost. Můj život se nezlepšil, ale ten její byl alespoň o trošku míň perfektní.

Když jsem zjistila, že jsem se na divadelní obor na Norra Latin dostala, nemyslela jsem vůbec na to, že Clea a já bychom mohly skončit ve stejné třídě. Její existence byla tak daleko od té mé, že se mi zdála spíš jako vymyšlená postava, kterou jsem sledovala v televizním seriálu.

Vůbec jsem nebyla připravená, když jsem ji na gymnáziu první den uviděla. Když ruku v ruce s Gabi vešla do divadelního sálu, když jí Tim dal ruku kolem ramen a všichni ostatní vypadali, že to, že Tim Helander a Clea Borglundová mají chodit do naší třídy, je vůbec nevzrušuje.

Moje časodvojče a já ve stejné místnosti. Její svět, který se vzdycy zdál tak vzdálený, najednou zavadil o ten můj.

* * *

Může se člověk narodit se snem? Možná to tak u mě bylo. Nebo se to ve mně vzbouzelo zároveň s tím, co o mně dospělí říkali: *Tamar je ráda ve středu dění. Tamar by pořád jenom hrála.*

Někdy si říkám, jaké by děti měly sny o budoucnosti, kdyby se jich pořád dospělí neptali: Čím chceš být, až budeš velký? Jako kdyby být velký bylo to, na co se mají soustředit.

Moje odpověď byla pokaždé stejná. Herečkou. Můj sen byl mou součástí stejně samozřejmou jako moje barva vlasů (černá, když odhlédnu od jednoho světlého a jednoho růžového období v osmičce), moje barva očí (hnědá) a moje slabost pro křečky (která se přece jen během let zmírnila, ale jednou hamsterfan, navždy hamsterfan).

Milovala jsem, když jsem mohla před ostatními vystupovat. Stejně tak ráda jsem ale hrála scény sama ve svém pokoji, nebo ve své hlavě během nudné hodiny. Byla jsem vyvolený válečník s nadpřirozenými schopnostmi. Byla jsem zlá královna, kterou musel vyzvat k souboji. Byla jsem nevinné dítě, které čekalo na záchranu. Ve své představivosti jsem mohla být kýmkoliv, v jakémkoliv století, v jakémkoliv světě. Bylo to jako mít tisíce životů navíc a nechápala jsem, jak se lidi můžou spokojit jen s jedním.

Na podzim, když jsem chodila do osmičky, byl v divadle Storsjö hostující herecký soubor. Měli hrát *Sen noci svatojánské* od Williama Shakespeara. Ilona, která vedla mou divadelní skupinu, domluvila, že všichni, kdo chtěli jít, to měli zadarmo. Už jsem předtím párkrát divadlo viděla, skupiny, které se svou hrou cestovaly a hrály pak v sále na gymplu. Tohle bylo něco jiného. Červené sametové židle a vínově rudé koberce. Těžká opona před jevištěm. Nikdo nejedl jako v kině, až na několik starších paní, co cucaly želé bonbony.

Ilona nám děj vysvětlila dopředu: Theseus, aténský kníže, a královna Amazonek Hippolyta spolu válčí, ale Theseus teď vyhrál a budou se brát. Čtyři mladí Atéňané mají spletité milostné intriky. Král a královna víl, Oberon a Titanie, se spolu pohádali. Ve stejnou dobu několik aténských řemeslníků nacvičuje hru, kterou doufají, že budou moci zahrát na královské svatbě. Všechno se promění v chaos, když Puk, Oberonův sluha, začne začarovávat lidi všude, kam se vrtne. Protože je to ale komedie, všechno se na konci vyřeší. Oberon a Titanie se udobří, ty správné osoby se spolu vezmou, řemeslníci zahrají svou hru a Puk obecenstvu popřeje dobrou noc.

Přišlo mi, že to všechno znělo docela zmateně, ale když se světlo v sále ztlumilo a opona šla nahoru, cítila jsem se připraveně. Stál tam Theseus, aténský kníže, a královna Amazonek Hippolyta. On měl černý oblek s košilí zapnutou až ke krku a ona byla oblečená do strohých černých šatů.

„Čas naší svatby, krásná Hippolyto, se rychle blíží,“ řekl Theseus a kus jeho chlupaté hrudi vykoukl ven z košile. Moje nejlepší kamarádka Sam a já jsme se neodvažovaly jedna na druhou podívat, protože bychom se začaly smát. „Už jen čtyři dny, a bude nová luna...“

Budu upřímná. Byla jsem zklamaná. Slyšela jsem, že pochopit Shakespeara je náročné. Já ale, až na pár replik, problémy se sledováním děje neměla. Jen to prostě nebylo tak napínavé. Přistihla jsem se, jak jsem jen seděla a čekala, až jedna scéna skončí a začne ta další, a toužila po tom, aby to tak šlo dál, až dokud nakonec nebudu moct jít domů.

Ale v tom se scéna změnila na les a Puk, sluha krále víl Oberona, vstoupil na jeviště. Herečka, která se posadila na okraji jeviště, byla oblečená v červeném a měla krátké černé vlnité vlasy. Řekla svou první repliku a já jsem se zamilovala. Ne jen do herečky Sorayi

Ghanbariové, i když toho všeho samozřejmě taky byla součástí, ale do té role, hry, do divadla. Do té doby jsem snila hlavně o filmu a televizi, ale teď jsem chtěla pronášet ty stovky let staré repliky, chtěla jsem, aby se staly mými. *Jsem tulák noci, samý žert a vtip...* A chtěla jsem hrát se Sorayou. Případně si ji vzít za ženu, ale to se uvidí časem.

Tu noc jsem ležela vzhůru několik hodin, hledala jsem fotky a informace o Sorayi, dívala se na scény z filmů a seriálů, ve kterých účinkovala. Na stránkách jejího agenta stálo, že vystudovala herectví na univerzitě ve Stockholmu. A před tím studovala umělecký obor s divadelním zaměřením na Norra Latin.

Vyhledala jsem Norra Latin. Ohromná budova ze světlého kamene uprostřed centra Stockholmu. Do divadelního oboru se může přihlásit kdokoli z celého Švédska. Svitla mi naděje. Tohle by se mohlo doopravdy stát. Viděla jsem to před sebou tak jasně. Norra Latin. Divadelní škola. Já jako Puk na divadelním jevišti, nejlíp v národním, protože vypadalo, že je největší.

Pak jsem se podívala na podmínky přijetí.

Učit jsem se začala na podzim. Moji rodiče, moje sestra a moji kamarádi mě pozorovali skepticky, určitě je zajímalo, jak dlouho mi to vydrží. Já se o to nezajímala. Neměla jsem teď jen sen, měla jsem jasný cíl. A učitelé ve škole často říkali, že jsem měla na víc. Byl čas zjistit, jestli měli pravdu.

* * *

V půlce července jsem s tátou jela vlakem na jih, abych se na Norra Latin zúčastnila přijímacích zkoušek na divadelní obor. Nechali jsme za sebou sníh a přijeli do slunečného, zabláceného Stockholmu.

Norra Latin leží mezi ulicí Drottninggatan a náměstím Norra Bantorget, z hlavního nádraží je to pěšky jen kousek. Z Norra Bantorget je vidět zadní strana školy. Několik stromů roste hned u kovového plotu, který ohraničuje velký školní dvůr s několika lavičkami, dvěma fotbalovými brankami a malým basketbalovým hřištěm. Samotná budova školy je obdélníková s vyboulenou prostřední částí, ve které je tělocvična a hned nad ní aula s galerií. Přímou pod střechou stojí zlatými písmeny napsáno NORRA LATIN.

Když se jde od Drottninggatan, snadno se stane, že člověk školu úplně mine, že kovový plot a dlouhý kamenný chodník, který vede ke vchodu, přejde, aniž by si jich vůbec všimnul. Schované místo přímo v centru. Tajné a začarované. Tak mi to přišlo, když jsme s tátou procházeli Drottninggatan a já uviděla vysoký plot a otevřené brány. Z dálky bylo vidět, jak se tři patra Norra Latin tyčí k jasné modrému nebi. Přízemí z béžového kamene, zbytek ve světle žluté s béžovými detaily.

„Opravdu nechceš, abych šel s tebou?“ zeptal se táta.

„Ne, to je dobrý,“ řekla jsem. „Ale děkuju.“

Nechtěla jsem riskovat, že budu tou jedinou, kdo sem přišel se svým rodičem. A věděla jsem, že táta mnohem raději půjde do Hötorgshallen a koupí něco v lahůdkách. Vzal si s sebou pro ten účel chladicí tašku, radostně jí teď zahoupal a mrknul na mě, když se otočil a vyrazil ve směru náměstí Hötorget.

Krev mi vřela nervozitou a očekáváním. Vyrasila jsem ke škole. Kamenná cesta vedla trávníkem mezi vysokými lysými stromy, a byla lemovaná starobylými lampami a zeleně natřenými lavičkami. Zvláštní malá oáza uprostřed kamenné pouště.

Vzala jsem mobil a nechala ho zabrat školní fasádu a pak řady dvojitých vysokých oken. Přímo nad dveřmi, úplně nahoře, hned pod vystouplou střechou, stálo velkými zlatými písmeny: VEŘEJNÁ STŘEDNÍ ŠKOLA. Pozlacené ručičky školních hodin nad dveřmi se zastavily na půl třetí. Pod ciferníkem stálo datum stavby v římských číslicích. MDCCCLXXX. 1880. Všechno jsem natočila a video nahrála. Nejdřív na to zareagovala moje mladší sestra Natela a moji kamarádi. Když jsem šla ke škole, bylo to, jako kdyby stáli za mnou a fandili mi. Bylo to potřeba. Čím blíž jsem byla, tím víc jsem si začala uvědomovat, jak je budova obrovská. Když jsem zatáhla za dveře, přišlo mi, jako kdyby se nade mě nakláněla.

Vešla jsem do vestibulu, kde bylo široké kamenné schodiště, které vedlo nahoru k několika otevřeným proskleným dveřím. Zdi byly žluté a strop zdobily geometrické tvary. V některých z nich stálo NL a VŠŠ, s listy kolem dokola. „Norra Latin, veřejná střední škola,“ odhadla jsem a cítila se chytře.

Když jsem pokračovala nahoru, podívala jsem se pod sebe na ty notoricky známé schody. Myslela jsem na všechny, co sem chodili,

a pocítila příjemné mrazení. *Možná budu jednou z těch, co sem chodí každý den.* Prošla jsem kolem skleněných dveří a zastavila se.

S bíle vymalovaným obloukovitým sloupovím, které obemykalo obě atria, to vypadalo spíš jako v kostele než jako ve škole. V atriu napravo od vstupu byla kavárna. V tom nalevo byly rozmístěné sedačky. Nápadně spolu kontrastovala slavnostní architektura a opotřebovaný nábytek a skříně, šachovnicová kamenná podlaha a vůně smaženého sýra a pražené kávy. Kavárna měla navíc dost neestetické jméno – Svačičník. Možná to bylo myšleno ironicky.

Podívala jsem se do atria nalevo. Nějaký kluk hodil ohryzek do koše a netrefil se. Další studenti seděli rozptýlení na sedačkách, ponořeni do svých učebnic a mobilů. Za nimi byla ohromná nástěnná malba, určitě aspoň šest metrů široká. Šla jsem sloupovím až k ní.

Byla to krajina se souostrovím. Temné ostrovy se zrcadlily na lesklém, klidném moři. Nebe zlátko a růžovělo. U jednoho z pilířů před obrazem stála dívka se slámově blondatými vlasy. Vzala mobil a obraz vyfotila.

„Je krásný,“ řekla jsem a usmála se.

„Co?“ zeptala se dívka a zírala na mě.

„Obraz,“ zopakovala jsem a dál se usmívala, jako kdyby ji to mělo přimět usmát se taky.

Což neudělala.

„Princ Evžen Švédský,“ řekla tajemně a vytratila se směrem ke schodům.

Zůstala jsem stát a cítila se hloupě, zkoumala jsem obraz a snažila se zjistit, jestli se mezi borovicemi v popředí neskrývá nějaký princ. Připadala jsem si ještě hloupější, když jsem si přečetla štítek vedle obrazu. Stálo na něm: „*Světlá noc, princ Evžen Švédský*“. Princ byl autor.

Když jsem atrium opustila, pokoušela jsem se přesvědčit samu sebe, že slámově blondatá holka byla na škole výjimkou. Jak jsem šla schodištěm nahoru, myslela jsem na všechny pozitivní názory, které jsem si na internetu přečetla.

Norra Latin je škola nabitá kreativitou a energií. Hodně mi pomohla se rozvinout.

Tady můžu být sama sebou! Otevřenost a tolerance! Dobrá atmosféra!

Divadelní obor na mě působil seriózním dojmem a nezklamal mě. Světová špička.

Na NL člověk získá přátele na celý život!

Vyšla jsem do třetího patra. Hned vpravo stály dokořán otevřené dveře. Nad zárubní byla vybledlá malba dvou masek, jedna se smála a druhá brečela. Komédie a tragédie. Šla jsem blíž, zastavila se a podívala se na nástěnku, která visela vedle dveří. Byla plná lístků s nabídkami na konkurzy od filmových škol i od televize.

Když jsem vstupovala do sálu, bušilo mi srdce. Při pohledu na všechny boty, které tam ležely, jsem se zarazila. Zula jsem si ty svoje vysoké šněrovací, překontrolovala, že mobil mám vypnutý, a odložila si bundu a tašku.

Nalevo v místnosti bylo jeviště, napravo konstrukce podobná schodišti, kde sedělo asi tak patnáct lidí a všichni se snažili vyhnout tomu, aby spolu museli mluvit. Úplně vepředu seděla princezna Evženka. Samozřejmě. Sedla jsem si do řady za ní, vedle holky, co měla tričko s Nirvanou a vlasy obarvené na křiklavou mrkvovou. Vypadala jako někdo, s kým bych mohla vycházet.

Slunce svítilo dovnitř velkými okny. Ta byla posazená tak vysoko, že bych musela stát na židli, abych se mohla dotknout parapetu. Přišlo mi, jako by tuhle místnost navrhli pro obry. Kliky na dveřích byly ve výšce mých ramen. Nebyli lidi dřív *menší*?

Uvažovala jsem nad tím, že bych o tom mohla říct něco vtipného té holce s mrkvovými vlasy, ale v tu chvíli do místnosti přišel černě oblečený plešatý muž se složkou v ruce. Po něm přišla žena se šedivými vlasy a dva studenti.

„Jmenuju se Olle Uusitalo a jsem hlavním vyučujícím divadelního oboru,“ řekl ten plešatý. Měl hluboký hlas a na přízvuku bylo poznat, že je ze severu. Pokynul rukou k šedovlasé ženě. „Tohle je Synnöve Karlssonová, učí mimo jiné hlas a pohyb. A potom tady máme Heddu Norlinovou a Cesara Greenwooda, kteří chodí do druháku. Rádi bychom vás zde na Norra Latin přivítali. Několik z vás jsem už potkal, když jsme měli den otevřených dveří.“

Jeho pohled šel přes mě a zastavil se na princezně Evžence. Lehce kývnul hlavou. Projela mnou vlna nepřiměřené nenávisti. Přece sakra nedostane moje místo jen proto, že bydlí ve Stockholmu, mohla jít na den otevřených dveří a vyzná se v princích, co malovali obrazy.

Olle kontroloval prezenci a všichni jsme museli ukázat občanku, aby za nás zkoušku nemohl udělat někdo jiný. Princezna Evženka se zjevně jmenovala Angelica. Prohlížela jsem si starší studenty. Cesar Greenwood neobvyklosti svého jména plně dostál. Jak Hedda, tak on vyzařovali klidnou sebedůvěru. Byli oblečení v černém a bylo to, jako kdyby se rozhodli, že si make-up rozdělí: až na křiklavě rudou rtěnku Hedda namalovaná nebyla a Cesar měl tužkou zvýrazněné oči.

„Teď se všichni můžete posadit na zem,“ řekl Olle.

Když jsme scházeli dolů, schodovitě hlediště se povážlivě chvělo.

„Zkusíme napodobování, ano?“ řekla Synnöve a dala se do lehkého poklusu po jevišti a zároveň na nás mávla, abychom ji následovali.

Když všichni vstali a běželi za ní, plácla dívku s mrkvovými vlasy po rameni a řekla: „Teď vedeš ty.“ Mrkvovka, jejíž jméno jsem hned zapomněla, se rozběhla a začala poskakovat. My ostatní jsme ji napodobili, když pohyb změnila, až dokud Synnöve neřekla, že teď může převzít vedení kdokoliv. Zezačátku si nikdo netroufal, a tak jsme dál poskakovali bokem kupředu.

Říkala jsem si *teď něco udělám*, ale přesně v tom okamžiku princezna Evženka-Angelica zpomalila a dala si ruce na záda, začala se procházet jako starý děda. Pak to převzal někdo jiný a skákali jsme jako králíci. Plazili se jako červi. Když jsem začala skákat po jedné noze, ostatní se přidali, ale nebyla jsem spokojená, protože to nebylo nijak originální. Zajímalo mě, jak velká část zkoušky to byla.

„Podívejte, nahore!“ zavolala Synnöve. Ukazovala k oknu a my se tam podívali. „Orel! Letí přímo na vás!“

Šla jsem k zemi spolu se zbytkem skupiny. Mrkvovka se na zem vrhla až přehnaně dramaticky, začala kňučet a válet se po zemi. Na zlomek sekundy jsem nevěděla, jestli jsem neudělala chybu, že jsem zareagovala tak umírněně, ale Synnöve vypadala skepticky. Chybu udělala mrkvovka.

Dál jsme měli za úkol vytvářet ze svých těl různé předměty. „Vlak!“ zavolal Olle, a když celá skupina udělala vlak: „Kolotoč!“ Pak jsme se rozdělili do dvojic. Jeden si měl „vybrat slovo“ z neviditelné tašky, kterou mu držel ten druhý. Cílem bylo vytvářet volné asociace a jenom nechat slova plynout. Skončila jsem s mrkvovkou

a se svými slovy *míč, kočka, pes, křeček, ještěrka, Sam, džus* jsem se cítila hrozně trapně. Zároveň jsem viděla, jak špatně to dopadlo s těmi, co nad tím moc přemýšleli, snažili se být vtipní nebo zaimponovat. Jako když mrkvočka nejdřív řekla *krocán* a pak se pokoušela dělat před Ollem chytrou tím, že pokračovala se slovy na K: *kýta, kastrol, cola, konflikt, kuchyň, krámy, kokot*, načež se zarazila a zrudla. Bylo mi jí líto.

„Všem děkuju,“ řekla najednou Synnöve. „Tady skončíme.“

Bylo to už za námi? Říkala jsem si, jestli jsem vůbec nějak vynikla. Nebo šlo v téhle části o to, aby člověk *ne*vynikal? Olle řekl, že po krátké pauze začneme s monology.

„Počkejte venku, a pak si vás budeme volat podle abecedy.“

„Dneska těch dobřejch moc není, co?“ slyšela jsem, jak Cesar řekl Heddě, když mě míjeli a šli ven ze sálu.

Rozbolelo mě břicho. Vzala jsem boty a utekla pryč tak rychle, jak jsem mohla, rovnou ke schodům. Očividně tu bylo ještě jedno patro, nějaké podkroví. Šla jsem nahoru po levém schodišti, které končilo odpočívadlem. Ve zdi byl oválný otvor, kterým bylo vidět do proskleného atria se sedačkami. Sedla jsem si pod otvor, pokoukala po schodech, co pokračovaly nahoru k podkroví. Několik skříní a jedny dveře byly to jediné, co jsem ze svého místa viděla.

Mezi písmeny A a K byla při prezenčce spousta příjmení. Mělo by trvat nějakou dobu, než se dostanou k *Lominadzové*. Snažila jsem se soustředit, zbavit se nervozity, která rozežírala a tříštila moje myšlenky. Moje srdce tlouklo silněji a rychleji, než by mělo. To poslední, co jsem teď potřebovala, byl panický záchvat. Několik měsíců jsem ho neměla a bylo by úplně typické, kdybych ho dostala právě teď.

„Bianca Adolffssonová,“ slyšela jsem Heddu zavolat.

Zajímalo mě, kdo je Bianca a jaký má monolog. Vybrala si jeden z těch, co navrhují na stránkách školy? Nebo to udělala jako já a vybrala si jiný text?

Moje divadelní vedoucí Ilona byla ze začátku trochu skeptická.

„Chápu, že tě to představení inspirovalo,“ řekla, když jsme se sešly v jejím dvoupokojovém bytě na ulici Tullgatan v centru Östersundu. „Ale je spousta jiných dobrých her. Modernějších her. Shakespeare je těžký i pro dospělé a zkušené herce.“

Ale já jsem se rozhodla. Chtěla jsem hrát Puka ze *Snu noci svatojánské*. A kdyby se mě přijímací komise na Norra Latin zeptala, proč jsem si tu roli vybrala, řekla bych, že jsem se díky ní zamilovala do divadla. Znělo to vážně a byla to pravda. A ohromí je to, jak těžký text jsem si vybrala.

Chvíli jsem se nemohla rozhodnout mezi monologem z Pukovy první scény a z té úplně poslední, kterou hra končila. Nakonec jsem si vybrala ten, kde Puk sám sebe představuje. *Jsem tulák noci, samý žert a vtíp*. Ilona a já jsme ho nejdřív četly v angličtině, abych pochopila všechny souvislosti, které byly pro publikum v Shakespearově době úplně evidentní, ale které vyžadovaly celou záplavu poznámek pod čarou, aby je pochopil i divák dnešní.

„Tahle hra je z konce šestnáctého století,“ řekla Ilona jednoho večera, když jsme u ní doma seděly a jedly borůvkový koláč, který upekla můj táta. „V té době v Anglii spousta lidí věřila na elfy a jiné nadpřirozené bytosti. Puk, kterému ve hře taky říkali Vtipálek Robin, byl součástí folklóru, ale Shakespeare si samozřejmě udělal svou vlastní verzi. Puk v téhle hře je spíš trickster.“

„Spíš co?“ řekla jsem s plnou pusou borůvkového koláče.

„Trickster je typ mýtické postavy, která se objevuje ve spoustě kultur,“ řekla Ilona. „Loke je trickster. Odysseus taky. Jsou to jak hrdinové, tak i padouši. Jsou mazaní a nevypočitatelní a můžou člověku pomoci i mu zavařit. Ten elf, se kterým Puk v tvé scéně mluví, říká ‚Nejsi ten rošťák, rarach škodolibý? Když kvůli němu pivo ztratí pěnu či zbloudí poutník, k smíchu je to jemu. Stačí však zvolat: *Skřítku, milý Puku!* a hned vám podá pomocnou svou ruku.‘ Ani král víl Oberon nedokáže Puka úplně kontrolovat.“

Puk byl přírodní živel, nelidské stvoření, co nezná nervozitu a pocity paniky a úzkosti. Jak bych já, patnáctiletá holka, co se před svými přijímacími zkouškami schovává někde na schodišti, mohla vyjádřit takovou absolutní volnost? Neukousla jsem si příliš velké sousto?

Myslela jsem na Synnövin skeptický výraz, když se mrkvovka během orlího útoku vrhla na zem. *Brzo se bude podobně dívat na mě.*

„Lina Bobergová,“ zazněl z divadelního sálu Cesarův hlas.

Můj mobil ležel tam dole. Byla jsem ponechaná napospas sama sobě, nebyl nikdo, koho bych mohla poprosit o podporu.

Soustředila jsem se na to, abych dýchala klidně a po každém nádechu a výdechu zadržela na chvíli dech, tak, jak mě to učila moje psycholožka. Pak jsem si v hlavě text procházela, osahávala ho, ochutnávala každé slovo.

Jsem tulák noci, samý žert a vtíp.

Mým kouskům Oberon se směje rád...

Nešlo ale jen o to vzpomenout si na repliky. Šlo o to najít v sobě soustředěnost. Správné tempo. Správnou energii. Občas se mi to dařilo, když jsem zkoušela s Ilonou, ale dosáhnout toho stejného teď, před cizími lidmi, bylo něco úplně jiného. Možná bych si měla představovat, že Ilona sedí mezi těmi, co mě budou hodnotit. Nebo to byl špatný nápad? Možná bych pak byla uvolněná až moc. Nebo by bylo dobře, kdybych se uvolnila?

„Mysli na to, že nehledají dokonalost, ale potenciál,“ řekla mi Ilona na naší poslední hodině před tím, než jsem jela do Stockholmu.

Teoreticky jsem rozuměla tomu, co měla na mysli. Nebránilo mi to ale chtít být dokonalá, chtít je ohromit.

„Musíš to dělat sama pro sebe,“ řekla taky. „Nemůžeš ovlivnit, co si o tobě ti, co tě budou hodnotit, myslí. Musíš se soustředit na svou vlastní práci, musíš nastavit laťku sama sobě.“

Přikývla jsem a souhlasila se vším, co říkala, ale zároveň pro mě bylo nemožné ignorovat to, co by si mohl myslet někdo jiný. Od prvního okamžiku, kdy jsem vstoupila do divadelního sálu, jsem se porovnávala s ostatními ve skupině. Byla jsem zjevně lepší než mrkvovka a několik dalších. Měla jsem ale šanci proti princezně Evžence-Angelice? A Lina Bobergová možná právě teď všechny uvnitř dohnala k slzám.

Slyšela jsem o sportovcích, kteří říkají, že soutěží jen sami se sebou. Jak může mít člověk tak obrovské sebevědomí? Nebo jen lhali?

Přimhouřila jsem oči. Za víčky se mi mihotalo žluté světlo. *Jsem tulák noci, samý žert a vtíp...* Nemůžu se teď zhroutit. Ne když jsem se dostala tak daleko a bojovala tak tvrdě.

Otevřela jsem oči.

Koutkem oka jsem viděla, jak se něco žlutého zatřepotalo a přistálo to na mém koleni.

Nejdřív jsem myslela, že jsem viděla špatně. Ale on tam seděl, na mém levém koleni. Žlutásek. Uvnitř, v březnu, uprostřed Stockholmu.

Motýl seděl nehybně, s rozevřenými křídly. Na každém křídle měl čtyři malé červené skvrnky. Opatrně jsem se k němu nahnula, viděla, jak se jeho malá tykadla pohnula. Křehká křídla zavibrovala. Byl tak krásný. Vůbec sem nepatřil. A přišel ke mně.

Najednou jsem chápala, jak lidé mohli věřit na zázraky, vidět Ježíše nebo Pannu Marii v kousku chleba nebo v mraku. To, že si tady motýl sednul, mělo určitě nějaké zcela přirozené vysvětlení, ale stalo se to tak nečekaně, tak zničehonic, že to mou realitou trochu otřásl. Dost na to, abych si dovolila vypustit myšlenku, kterou bych nikdy otevřeně nepřiznala:

Co když to bylo znamení, znamení, že mě někdo nebo něco vidělo?

Znovu jsem oči zavřela. *Prosím, pomoz mi. Pomoz mi se sem dostat. Udělám cokoli.* Pořád jsem myšlenku omílala dokola, jako modlitbu. Šum školy se ztišil. Zaobírala jsem se myšlenkou a najednou jsem před sebou viděla les.

Jarní noc, květnová noc, kdy nebe nikdy doopravdy neztmavne. Lehká vůně květin, která je tak známá, až z toho bolí u srdce. Sasanky. V šeru všude svítí. *Anemone nemorosa*. Rostou všude kolem mě, jako malé bílé hvězdy, které spadly z nebe.

Prosím, pomoz mi.

„Tamar Lomin... Lominadzová.“

Probrala jsem se. Motýl byl pryč, nikde jsem ho neviděla. Byl taky jen součástí snu?

„Viděl někdo Tamar Lominadzovou?“ zazněl znovu Cesarův hlas a já se zvedla, skoro na schodech cestou dolů zakopla.

„Jsem tady!“ řekla jsem, trochu moc nahlas.

Můj obličej zrudnul, když jsem šla za Cesarem, který stál před divadelním sálem a ruce měl založené v kříž. Princezna Evženka-Angelica seděla na lavičce a dívala se na mě, jako kdyby nechtěla uvěřit tomu, že existují tak neseriózní lidé. Chápala jsem ji. Jak jsem před nejdůležitějším vystoupením svého života mohla usnout na schodech?

Cesar mi podržel dveře. Až na reflektory namířené na jeviště bylo v místnosti zhasnuto. Zula jsem si boty, Cesar zavřel dveře a šum školy ustal. Šel se posadit ke stolu, kde už čekali Olle, Synnöve a Hedda. Měli před sebou poznámkové bloky. Když jsem se po

linoleu šla postavit do světla, všichni čtyři se na mě dívali smrtelně vážně. Doufala jsem, že reflektory mě oslepi natolik, že komisi ani neuvidím, ale bohužel se to nestalo.

„Co sis připravila, Tamar?“ řekl Olle.

„Puka ze *Snu noci svatojánské*,“ odpověděla jsem.

„A proč sis vybrala zrovna tuto hru?“ řekl Olle neutrálním, skoro znuděným hlasem.

„Protože...“ Všechna moje slova zmizela, zůstalo jenom: „Je to moje oblíbená hra.“

Znělo to tak směšně a dětinsky. Jako kdyby mi bylo šest a mluvila jsem o svém oblíbeném pokémonovi nebo své oblíbené barvě.

„Začni, až budeš připravená,“ řekl Olle.

Hluboce jsem se nadechla. To dáš, Tamar, pomyslela jsem si. To dáš.

„Jsem tulák noci, samý žert a vtip,“ začala jsem a slyšela, jak se mi chvěl hlas. „Mým kouskům Oberon se směje rád...“

Měla jsem okno. Znovu jsem se hluboce nadechla. Ilona řekla, že se to může stát, a poradila mi, co v takovém případě dělat.

„Omlouvám se, můžu začít znova?“ řekla jsem.

„Prosím. Kdykoliv se budeš cítit připravená,“ odpověděl Olle.

Snažila jsem se Puka ve svém těle najít, ale byla jsem úplně zablokovaná. V uších mi hučelo, ruce jsem měla vlhké. Zapraskalo mi v hlavě.

Koutkem oka jsem viděla, jak se něco zatřepotalo. Něco žlutého.

Motýl. Vznášel se ve vzduchu šikmo nade mnou a bylo to, jako by se čas zpomalil.

Byla jsem tam. V lese, se světlou jarní oblohou nad hlavou. Cítila jsem vůni sasanečků. Byla v tom magie a já jsem byla její součástí.

„Jsem tulák noci, samý žert a vtip,“ slyšela jsem sama sebe říct.

Byla jsem Puk.

* * *

Uteklo to rychle. Alespoň mi to tak přišlo, když mi Olle děkoval a já si brala svoje věci. Cesar mě doprovodil ven. Z jeho výrazu se nedalo nic vyčíst, ale poplácal mě po rameni. Nejdřív jsem si myslela,

že to bylo dobré znamení, pak mě napadlo, jestli to naopak není znamení soucitu.

„Angelica Möllerová,“ řekl a princezna Evženka kolem mě proklouzla bez mrknutí oka.

Teprve když jsem vyšla ven ze školy, uvědomila jsem si, že jsem předtím byla úplně mimo a vůbec si nevšimla parku kolem sebe. Táta ke mně přišel a já jsem se mu víceméně svalila do náruče, celá politá studeným potem a s úzkostným duněním v hlavě.

Celou cestu domů jsem spala, a když jsem přišla domů, hned jsem si šla lehnout. Když jsem se vzbudila, bylo to uprostřed noci a měla jsem spoustu zpráv od svých kamarádů. Napsala jsem, že jsem v pohodě, povyprávím víc zítra. Pak jsem proklouzla do kuchyně. Lila do sebe vodu. Vzala si z ledničky trochu vegetariánských lasagní, ohřála si je v mikrovlnce a snědla je pak ve stoje u dřezu. V duchu jsem si přehrávala celý včerejšek. Bylo to, jako kdyby se to stalo někomu jinému.

Blížily se ke mně tiché, plíživé kroky a já se otočila. Natela se na mě dívala svýma velkýma černýma očima.

„Jak to šlo?“ zašeptala.

V šedých teplákových kraťasech a tričku s Narutem na svých dvanáct let nevypadala.

„Nevím,“ řekla jsem.

Byla to pravda. Neměla jsem tušení. Jen jsem měla v hlavě úplně prázdno. A byla jsem trochu přejedená z těch lasagní. Pootevřela jsem myčku a viděla, že je plná, položila talíř a vidličku do dřezu. Natela tam ještě pořád stála.

„Nemůžeš usnout, že?“ zašeptala jsem.

Zakroutila hlavou.

Zalezly jsme si do mé postele, já položila svůj starý notás na židličku a spustila jeden díl seriálu *The Legend of Korra*. Natela ležela zády ke mně. Její dlouhé černé vlasy spadaly dolů až na polštář a voněly po čerstvém umytí.

„Tami,“ řekla potichu.

„Ano?“

„Já jakoby doufám, že se tam nedostaneš,“ zašeptala. „Promiň. Zároveň ale chci, aby ses dostala.“

„Chápu to,“ řekla jsem a pohladila ji po rameni. „Ale i tak si myslím, že se nedostanu.“

V tom okamžiku ten pocit prázdna zmizel.

Na přijímací zkoušce jsem byla dobrá. Ne. Byla jsem úplně úžasná.

Když jsem usnula, zdálo se mi o lese plném sasaneek.

Když jsem se probudila, Natela už byla vzhůru. Deset nových zpráv od Sam. Daly jsme si sraz před bránou a šly spolu do školy. Řekla jsem jí o princezně Evžence-Angelice, o cvičeních, která jsme dělali, o motýlu a o záchvatu úzkosti.

„Je to fakt divný, to s tím motýlem,“ řekla Sam a dala si lok pomerančového džusu, což byla její verze snídaně. „Možná to bylo znamení?“

„Znamení čeho?“ řekla jsem. „Globálního oteplování?“

Sam to řekla ze srandy a cítila bych se trapně, kdybych přiznala, že já si to myslela doopravdy. O své tiché modlitbě nebo o snu o lese jsem proto nic neřekla.

„Pamatuješ si, jak Ajla našla mezi okenními rámy berušku?“ pokračovala jsem. „Myslela si, že je mrtvá, ale ona jen jakoby hibernovala a pak jí vletěla do ucha.“

Sam se zasmála.

„Ty jo, na to jsem skoro zapomněla. Zkoušel se ti ten motýl dostat do ucha nebo co?“

„Fuj, ne,“ řekla jsem. „Jenom mě to napadlo. Když se bavíme o hmyzu, co se nečekaně objevuje na neobvyklých místech.“

„Jsem si ale každopádně stoprocentně jistá, že se dostaneš,“ řekla Sam.

„Jsi moje nejlepší kámoška. Je to tvoje práce, být si tím jistá.“

Na větvi keře se jako načechrané ovoce zakývaly dvě sýkory. Sam se zastavila a vytáhla mobil. Snila o tom, že bude etoložkou, což je bioložka, co studuje chování zvířat.

„Vědělas, že sýkory jsou nejhorší zabijáci?“ řekla a začala ptáky natáčet. „Útočí na jiné malé ptáky a jí pak jejich mozky.“

„Ale jsou tak roztomilý!“

„Roztomilí malí mozkožrouti,“ řekla Sam a nahrála video se sýkorami s popiskem cute killers.

Potom udělala fotku mého znechuceného obličejce. @tami.lom & the truth about sýkory.

V tom závrtném okamžiku jsem si představila, jaké by to bylo, kdybych se dostala. Musela bych opustit svou rodinu, svoje kamarádky. Svou bandu. Sam, Alju a Hampuse. Tohle bylo možná poslední pololetí, kdy jsme všichni chodili do stejné školy.

Bylo mi z té myšlenky smutno. A zároveň jsem chtěla zpátky ke sloupovím na Norra Latin. Něco se tam se mnou stalo. Něco začalo a já to chtěla dokončit.

Jsem tulák noci, samý žert a vtíp...

„Na co myslíš?“ ptá se Sam.

„Na nic,“ řeknu. „Na Norra Latin.“

Saminy tváře v ranním světle rudě zářily. Zpod čepice jí trčela její krátká ofina.

„Dostaneš se,“ zopakovala.

A v létě po devítce, přesně týden po bláznění na Storsjö, kdy jsme Sam, Ajla a já zpívaly naše oblíbené písničky až do ochraptění a já se rozloučila s Hampusem a koňmi a Natela celý jeden večer brečela, jsem se přestěhovala do Stockholmu a začala na Norra Latin.

* * *

První školní den jsem jela metrem do centra města.

Nesnášela jsem metro a nejradši bych se mu úplně vyhnula, ale rychleji se do centra z předměstí Bredäng, kde jsem bydlela, dostat nešlo.

Souprava, ve které jsem seděla, byla brzo narvaná k prasknutí. Lidi zírali do prázdna před sebe. Někdo páchnul zaschlým potem. Nejradši bych poslouchala hudbu, ale bála jsem se, že bych přešla svou stanicí. Když metro vjelo na zastávku Slussen, zpotily se mi ruce. Gunilla, moje domácí, mi řekla, že stačí jen přejít přes nástupiště a přestoupit na zelenou linku, ale co když jsem to pochopila špatně? A podaří se mi vůbec najít ten správný východ na náměstí Hötorget?

Když jsem konečně vylezla z podzemí, nebe bylo šedé a přšelo. V Östersundu bývalo hodně lidí na určitých místech, v určité dny a v určité časy. V centru Stockholmu ale bylo hodně lidí všude,

pořád. Alespoň mi to tak připadalo. A cítila jsem se jako úplný buran, když jsem se snažila prodrat se proudem lidí, aniž bych někomu svým deštníkem vypíchlá oko. Když jsem se přece jen dostala ke škole, byla jsem zpocená skrz naskrz.

Trávníky v malém parku zeleně zářily. Kapky deště padaly ze ztěžklého listí stromů. V Östersundu rostou hlavně jehličnany a břízy a já si tak představovala, jak musí být podzim ve Stockholmu jiný, možná ještě pestřejší. Těšila jsem se na něj.

Přišlo mi, jako kdyby na mě škola čekala, jako kdyby mě vítala. Kontrolu docházky dnes měli jen prváci a já přišla s předstihem. Sotva jsem zahlédla pár dalších žáků, když jsem s hlubokou úctou stoupala po schodišti nalevo od vchodu. Mezi každým patrem bylo odpočívadlo, které bylo obrácené směrem k atriím se sedačkami a malbou souostroví. V obou atriích bylo velkých maleb víc, třeba hejno letících labutí a rytíř na koni. *Světlá noc* už ale byla mou nejoblíbenější. Večer předtím jsem si o princí Evženovi něco načetla. Pak jsem ležela vzhůru celou noc a snila o svém novém životě. O svých nových spolužácích, kteří budou do divadla zapálení stejně jako já. O učitelích, kteří určitě budou přísní, ale dobří. A budeme chodit na hodně představení, jak stálo na stránkách školy. Do národního. Do městského divadla. Na představení samostatných divadelních spolků, co projíždí celým Švédskem.

Na stránkách studentstva jsem si přečetla o školních spolcích. Některé mi vůbec nepřišly zajímavé, jako *Bowling for Norra Latin*. Jiné, jako *Norra Lattes – Milovníci kávy*, vypadaly, že je založili jen ze srandy. Zato jsem pokukovala po LGBT spolku *Duhy* a harrypotterovském spolku *Společenství Moudrého klobouku*.

Dveře od divadelního sálu byly otevřené, ale nikoho jsem neviděla. Zaváhala jsem. Mám si sednout někde jinde a pak se vrátit? Nebo mám zůstat?

Vždycky jsem byla ráda sama, četla si a v pokojíku si hrála scénky. Každý den jsem se ale ve škole setkávala se svými kamarády. K tomu jsme v červenci mívali pikniky v parku Badhus, v únoru filmové a herecké večery a každý měsíc hodinové dýchánky s domácími koláči.

Teď jsem stála tady na Norra Latin a nikoho jsem neznala. Byla jsem úplně sama. Teoreticky jsem samozřejmě věděla, že to tak bude, ale došlo mi to teprve teď.

Vešla jsem a zula si boty, sedla si nejdál, jak to šlo, úplně dopředu. Říkala jsem si, že bych si mohla chvíli číst, ale najednou jsem se bála, aby knížka, kterou jsem si vzala s sebou, nevypadala hloupě, a tak jsem si místo toho vytáhla mobil. Nejen že jsem byla sama, ani jsem sama sebe nepoznávala. Kdo je ta padavka, která se tolik zajímá o to, co si budou myslet ostatní? Tohle ze mě zbylo, když tu nemám kamarády, co by mě podpořili?

To se srovná, pomyslela jsem si. Určitě nebudu jediná, kdo tu nikoho nezná.

Minuty utíkaly. Škola se začínala plnit hlasy a kroky. Dveře se otvíraly a zavíraly.

K divadelnímu sálu se blížil hlasitý smích.

Do místnosti vešly čtyři holky, dvě tmavovlasé, dvě blondýny, všechny s dlouhými vlnícími se prameny vlasů a intenzivně a jakoby demonstrativně se spolu bavily, jako kdyby tak chtěly ukázat, jak *strašně dobře* se mají.

Určitě se znaly už od druhého stupně základky. Možná dokonce od školky. Jejich mámy spolu zaručeně chodily na jógu pro těhotné.

Moje nálada se ještě zhoršila, když jsem viděla, kdo vešel do místnosti poté.

Princezna Evženka-Angelica.

Dívala jsem se dolů a prstem rolovala na displeji mobilu. Předstírala jsem, že si čtu, zatímco mí spolužáci se trousili dovnitř. Místnost zaplňovaly jejich hlasy a smích. To se *všichni* znali? Došlo mi, že svým chováním naznačuju, že chci, aby mě nechali o samotě, ale byla jsem jako paralyzovaná. Normálně jsem kontakt s ostatními navazovala snadno, ale najednou jsem se neodvažovala se ani pokusit. Neodvažovala jsem se riskovat to, že mě budou ignorovat nebo že mě odmítnou.

V tu chvíli jsem vzhledla a uviděla Cleu Borglundovou. Cleu a ty její lesklé, čokoládově hnědé vlasy, které si přehodila přes rameno. Tmavé oči, její rovný nos z profilu. Dlouhé paže, dlouhé nohy, letní šaty, které se zdály lehké jako vzduch. Její obličej jsem znala dobře, ale najednou jsem ho viděla jinak. Viděla jsem, proč získala všechny ty role. Ne proto, že se její máma jmenuje Eva Borglundová, nebo proto, že je krásná, ale pro to, co z ní vyzařuje. Měla kolem sebe silnou energii, proměnlivou energii plnou života.

A najednou se podívala přímo na mě.

Umřela jsem.

Bylo to, jako kdyby viděla všechny ty závistivé, zahořklé myšlenky, které jsem vůči ní kdy měla. A já se příšerně styděla. Všechno mi to totiž přišlo vzdálené, jako něco, co člověk udělal ve snu. Tohle jsem přece vůči Clei Borglundové necítila, to ne. Cítila jsem...

Odvrátila pohled jinam. Seděla jsem zkamenělá studem. Pořád jsem nedokázala pochopit, že budeme chodit do stejné třídy. Ušlo mi snad, že postovala něco o tom, že tady má začít? Nebo pro ni prostě to, že začíná na Norra Latin, jen nebylo nic zvláštního? Nic, čím by stálo za to se pochlubit?

Do místnosti se přicoural vysoký kluk. Svoje brutálně opotřebené tenisky si nezul. Poznala jsem ho. Tim Helander. Syn Jacka Helandera. Položil Clei ruku kolem ramen.

„Čau,“ řekl a zakřenil se.

Clea se rozzářila. Chodili spolu? Ne, nemohli spolu chodit. To by o tom Clea určitě něco postovala... že jo?

Prosím, ať spolu nechodí.

Znova se na mě podívala a já se rychle obrátila k mobilu, v uších mi duněla krev.

Moje posedlost Cleou Borglundovou nezmizela. Radikálně se změnila.

Byla jsem šíleně zamilovaná.

* * *

Lidi často říkají, že láska se nedá vysvětlit. Před Cleou jsem s tím nesouhlasila. Několikrát už jsem zamilovaná byla, opětovaně i neopětovaně, a vždycky do holek, které jsem trochu nebo dokonce docela dobře znala. A uměla jsem přesně vysvětlit, proč jsem se do nich zamilovala. Věděla jsem, že se mi líbil jejich smysl pro humor a že jsme měly společné zájmy. Všimla jsem si jejich drobných manýrů, díky kterým byly ještě víc okouzlující. Vždycky to byly detaily, to, co mě dostalo. Když jsem se na divadelním táboře mezi osmičkou a devítkou poprvé setkala se svou první a doteď jedinou přítelkyní, Nellie, nemyslela jsem si o ní, že je nějak zvlášť hezká. Až když jsme se daly do řeči a začaly se spolu bavit, tak jsem si všimla,

jak vášnivá je v politických diskuzích, jak se jí při smíchu na tvářích dělají ty nejroztomilejší dolíčky a jak skvěle umí napodobovat různé celebrity. Daly jsme se dohromady den před tím, než jsme měly jet domů. Nellie bydlela v Sundsvallu a než začala škola, několikrát jsme se navštívily. Potom jsme se obě zabraly do našeho každodenního života. Když to ukončila, tak jsem brečela, ale ve skutečnosti mě nejvíc mrzelo to, že už jsem nebyla zamilovaná, že ten nervózní, planoucí pocit zeslábnul a zmizel.

Obvykle mi trvalo nějakou dobu, než jsem se zamilovala. S Cleou ne. S ní to bylo nepochopitelně během jediného okamžiku. Jasně že jsem o ní ledacos už věděla, po tom, co jsem ji tolik let sledovala. Viděla jsem nádherně prostřené snídaně, které si vychutnávala se svou mámou Evou. Nové tréninkové boty a outfity, umělecké fotky města. Selfies v posteli a selfies na filmových natáčeních. Přehlídku kamarádů a lásek. Viděla jsem Cleu na demonstracích za práva žen a proti rasismu, a s duhovou vlajkou v ruce. Cleu na tanečním parketě s rukama nahoře, rozmazaným obličejem v růžovém světle. A pak den poté, jak sedí na podlaze mezi konfetami a skrz okno dovnitř proudí sluneční zář. Písečné pláže, přístavy a moře. Kniha na kávovém stolku. Pivoňky ve váze, valentinský polibek následovaný příspěvkem, kde vysvětluje, že je konec, a žádá lidi o pochopení.

Všechno tohle mě iritovalo. Hledala jsem v tom chyby. Teď jsem všechno viděla očima zamilovaného člověka. Hledala vodítka. Protože co všechno se dělo mezi tím? Kdo byla Clea Borglundová kromě toho, co ukazovala celému světu?

Neměla jsem vůbec tušení. Nevěděla jsem, jestli má smysl pro humor, do jaké koleje na Bradavicích by patřila. Jestli má radši Marvela, nebo DC nebo jestli mezi nimi vůbec vidí nějaký rozdíl. Neměla jsem vůbec ponětí o tom, jaké je její oblíbené roční období, jestli je egocentrická, nebo ohleduplná.

O Clee jsem věděla všechno a nic.

Coup de foudre, říkávala moje učitelka francouzštiny na vyšším stupni. Láska, která udeří jako blesk. A pak tam člověk jen zůstane sedět. Spálený na uhel, oslepený a zvoní mu v uších.

Clea už alespoň jednu přítelkyni měla. Nějakou Fionu, se kterou jedno léto chodila a která byla asi tak tisíckrát víc cool než já.

Teoreticky ale každopádně bylo možné, že bych se jí líbila.

Extrémně teoreticky, ale i tak.

Nešťastná láska je jako bolest. Jako nostalgická vzpomínka na něco, co člověk nikdy nebude moct prožít. Krátké nahlédnutí do úžasného paralelního vesmíru, do kterého se člověk nikdy nebude moct podívat. I když je to beznadějně už od začátku, člověk nepřestává doufat.

Je zvláštní, jak rychle se věci můžou seběhnout.

Už od první chvíle jsme to my čtyři. Gabi, Tim, Aron a já. Připadá mi to úplně samozřejmé, jasné.

S Gabi jsme se shodly, že Aron je fakt otravný. Vždycky je to ale on, kdo pustí hudbu hlasitěji a pozve na večírek víc lidí nebo zakřičí „pokračujem“. S Aronem se člověk nikdy nenudí. Stejně jako my nikdy nechce jen tak sedět.

A pak je tady Tim.

„Není teď ještě hezcí?“ sykne Gabi, když se po prezenčce vytrácíme ven ze školy a vynecháváme tak povinné shromáždění v aule.

Aron Timovi hodí krabičku se snusem, ten ji uvolněně chytne. Jdou před námi po kamenném chodníku, který vede na ulici Drotninggatan.

„Vyšší je určitě,“ řeknu a sleduju přítom Tima.

Chápu, co má Gabi na mysli, ale zároveň je pro mě těžké to vnímat. I když jsme se už dlouho neviděli, jsem na Tima tak zvyklá.

Jdeme k němu, do domu na Karlavägen u stanice metra Stadion. Když Tim zadává kód ke vstupu do budovy, prohlížím si fasádu a růže, které jsou vytesané do světlého kamene klenby nad dveřmi. Naše hlasy v mramorovém vstupu rezonují, malý výtah tak tak pojme tři z nás a Tim běží po schodech. Brzo sedíme v obýváku velkého bytu a otvíráme všechna okna, kouříme, povídáme si a posloucháme hudbu.

„Šokovalo tě, když jsi mě dneska uviděla?“ řekne Tim, když jdeme do kuchyně pro pivo a chipsy.

Nejsem si jistá tím, co myslí. Šokovalo tě vidět mě *po tak dlouhé době? Šokovalo tě, že jsem se dostal na školu, jako je Norra Latin?*

„Vypadalas šokovaně,“ dodá a otevře ledničku, vyndá balení šesti piv.

„Nevěděla jsem ani, že jsi ve Švédsku.“

„Kde sis myslela, že jsem?“

„V thajské věznici za pašování heroinu,“ odpovím a pokrčím u toho rameny.